

Vandaag gaat het over de mogelijke sluiting van de tippelzone. Ik ben blij dat ik hierover iets mag zeggen want de tippelbaan is een belangrijke en veilige werkplek voor sekswerkers.

Er zijn sinds de opheffing van het bordeelverbod 300 ramen in Arnhem gesloten. Hoeveel bordelen er precies zijn gesloten is moeilijk te achterhalen maar er zijn er nu nog 6 over, waaronder een seksshop, een SM-studio en een sauna. Er zijn nu maar drie legale plekken waar vrouwen mogen werken: twee privéhuizen en één escortbureau.

Volgens het WODC waren er in 2000 in Nederland 1542 vergunde werkplekken. In 2014 zijn er nog maar 833. Vandaag de dag zullen er nog minder vergunde werkplekken zijn, want de sluitingen gaan maar door en daar vormt de gemeente Arnhem geen uitzondering in. Tegelijkertijd met de daling van de vergunde bedrijven, neemt de onvergunde tak, thuisontvangst en zelfstandig escort, toe. (Bron: *Prostitutie in Nederlandse gemeenten*)

De aanname dat prostitutie verdwijnt als men alles sluit, is een onjuiste. Meer dan de helft van alle veilige werkplekken is gesloten terwijl het aantal sekswerkers gelijk blijft. Dit veroorzaakt een onwenselijke machtsverschuiving van sekswerker naar exploitant. Als een exploitant ongewenst gedrag vertoont, zijn er niet veel bordelen meer over waar een sekswerker nog kan werken: sekswerkers lopen een enorm risico om 'niet in het team te passen' als zij in opstand komen tegen misbruik. Mochten zij besluiten om naar de politie te gaan (bij gebrek aan een Arbo-dienst) is er een behoorlijke kans dat het bedrijf zijn vergunning kwijtraakt en dus ook nog al haar collega's werkeloos kunnen raken.

Nu wil men ook al de tippelbaan gaan sluiten en de verslaafde sekswerkers tegen hun wil in een uitstapproject zetten. In het onderzoeksrapport dat vanavond besproken wordt, staat dat sekswerkers in een uitstapproject niet stoppen met werken. Daalder (2015) en Van Wijk (2010) constateren dat projecten en initiatieven om verslaafde sekswerkers van hun verslaving af te helpen vaak niet succesvol zijn. (Bron: *Prostitutie in beeld gebracht*).

Alle goede bedoelingen ten spijt, maar iemand die niet geholpen wil worden, kán je niet helpen. Ik betwijfel dat als de zone sluit de verslaafde vrouwen dan wel ineens gaan afkicken. Het hulpaanbod bestaat immers al langer en deze vrouwen zijn hier ook bekend mee. Ik denk dat ze verslaafd blijven en op een andere manier gaan werken: onzichtbaar, onveilig, gevaarlijker.

In het rapport *Prostitutie in beeld gebracht* zijn geen concrete cijfers over de werkzaamheid van Next Step te vinden omdat er maar één interview heeft plaatsgevonden met een sekswerker die in het traject heeft gezeten. De andere 11 sekswerkers waren niet bereikbaar of wilden niet deelnemen aan het onderzoek.

Ikzelf heb ook gedwongen in een uitstapproject gezeten en bij mij heeft het ook niet veel geholpen want na 3 jaar jampotjes beplakken met behoud van uitkering, ben ik uit het uitstapproject gestapt en weer begonnen met sekswerk. Ik had geen enkel toekomstperspectief.

Collega's zagen hoe makkelijk ik een uitkering heb gekregen toen ik in het uitstapproject zat en zij zijn ook het uitstapproject ingegaan. Terwijl ze nog steeds hun klantjes pakken, maar dan stiekem. Die coaches weten dat heus wel maar zij hebben er belangen bij om hun ogen hiervoor te sluiten.

Ik heb voor het onderzoek over stigma en geweld tegen sekswerkers in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie veel sekswerkers in heel Nederland geïnterviewd en ook een aantal vrouwen op de tippelzone in Nijmegen. Er werken meer vrouwen zonder werkvergunning dan met werkvergunning. Op de baan mogen vrouwen zonder werkvergunning geen klantjes oppikken en in de nota bene beveiligde loods mogen zij geen klantjes afwerken. Maar buiten de baan mag dit ook niet. Deze vrouwen gaan met hun klanten naar het bos, de haven en leegstaande panden, uit het zicht van de politie. Er zijn daar klanten die daar misbruik van maken, ik heb echt heel heftige verhalen gehoord.

Dit wordt bevestigd in het onderzoek *Prostitutie in beeld gebracht*: "De sekswerkers hebben vooral goede ervaringen op de tippelzone. Buiten de zone wordt af en toe ook getippeld en dat blijkt veel onveilig te zijn door het gebrek aan toezicht. Verschillende sekswerkers verwijzen naar incidenten – geweld, verkrachting – die plaats zouden hebben gevonden, omdat er illegaal buiten de Zorgzone werd getippeld. Het illegaal tippelen wordt volgens de sekswerkers alleen gedaan door sekswerkers die geen vergunning voor de Zorgzone hebben. Het wordt, volgens de sekswerkers en een professional, in de hand gewerkt doordat er een beperkt aantal vergunningen wordt afgegeven. (...) Meerdere sekswerkers die een traject zijn ingegaan bij Next Step vallen terug in de prostitutie. Zij hebben geen vergunning meer voor de Zorgzone en werken illegaal rondom de zone om toch nog wat bij te verdienen."

Dan wil ik toch even opmerken dat sekswerkers heel veel mannen bedienen en de meeste klanten zijn leuke en aardige kerels maar het is een wetmatigheid dat er af en toe een schoft tussen zit. Geef die schoft niet die kans. Schoften zoeken alleen slachtoffers op als ze weten (of sterk in geloven) dat ze ermee weg kunnen komen.

Een hardnekkig misverstand is dat er alleen verslaafde vrouwen op een tippelzone werken. Dit beeld klopt niet. Er werken bijvoorbeeld ook transvrouwen of huisvrouwen die even snel een klantje pakken voor wat extra boodschappengeld. Speciale zorgen maak ik mij over de transvrouwen. Zij lopen extra risico op geweld en een exploitant neemt ze niet aan. De resultaten van het onderzoek naar stigma en geweld tegen sekswerkers worden in maart bekend gemaakt maar ik kan u wel alvast vertellen dat transvrouwen en mannelijke sekswerkers tijdens hun werk afgelopen jaar significant meer geweld hebben meegemaakt dan cisvrouwen.

Afgelopen jaar (2017) nog is een transvrouw in Arnhem vermoord tijdens haar werk in een woonhuis. Ook een vriendin van mij uit Eindhoven, een transvrouw, is afgelopen jaar tijdens haar werk gruwelijk mishandeld. Het is een wonder dat zij het overleefd heeft. Met het excessief geweld op deze transvrouwen in gedachten, is mijn grote zorg dat sluiting ertoe leidt dat speciaal transvrouwen vaker geweld gaan meemaken.

Als de gemeente de tippelzone sluit zullen meer vrouwen illegaal tippelen of vanuit huis gaan werken, in de onvergonde sector. Dit maakt het leven van sekswerkers alleen maar moeilijker. Zelfstandige belastingbetalende (!) sekswerkers worden illegaal genoemd en krijgen te maken met boetes, dwangbevelen en huisuitzettingen. Sekswerkers doen geen aangifte van geweld, uit angst hun woning uitgezet te worden. De woningbouwvereniging wordt geïnformeerd over het plaatsvinden van thuisprostitutie. Dit heeft meermaals geleid tot het opzeggen van het huurcontract. (Bron: *Prostitutie in beeld gebracht*). Criminelen weten dit maar al te goed. Hoe lager de pakkans, hoe hoger de criminaliteit.

Een hoer is het laagste van het laagste. Hoeren krijgen geen respect maar verdienen minachting en vernedering en zijn daarom vaak het doel van 'gerechtvaardigd' geweld. Het vergroten van stigma van sekswerkers maakt dat geweld tegen sekswerkers acceptabel wordt gevonden en zorgt ervoor dat het geweld toeneemt. Het sluiten van veilige werkplekken en het willen redden van sekswerkers draagt bij aan dit stigma.

Door het enorme stigma dat op sekswerk heerst, leven veel sekswerkers met een geheim en daardoor kunnen zij zich eenzaam voelen. Een verslaafde sekswerker heeft zelfs een dubbel stigma. Maar de andere kant van het verhaal is dat de saamhorigheid onderling erg groot is. Met collega's delen sekswerkers lief en leed. De baan is méér dan een veilige werkplek maar heeft ook een belangrijke sociale functie.

Sekswerkers hebben geen behoefte aan gedwongen uitstaprojecten, maar aan goede en veilige werkplekken. Ik vraag u om de rechten van sekswerkers te steunen. Sekswerk is een legaal beroep. Heb respect voor deze vrouwen dat zij zelfstandig in hun onderhoud voorzien, verslaafd of niet. Jaag werkende vrouwen niet het illegale en onzichtbare circuit in met alle risico's van dien. Zorg voor goede en veilige werkplekken en houd de tippelzone open.

En als u écht hulp wil bieden, het risico op geweld wil verminderen en de levenskwaliteit wil verbeteren van een groep kwetsbare mensen, versoepel het vergunningbeleid en laat meer vrouwen, mannen en transvrouwen op deze baan werken zodat ze steun aan elkaar kunnen vinden en bovendien in het zicht van hulpverlening en politie!